

Naslov: **Testirajte se, a ne prek spleta!**Avtor: **Jana Zupančič Grašič**Rubrika/Oddaja: **AKTUALNO**Žanr: **POROČILO**Površina/Trajanje: **452,64**Naklada: **52.810,00**Gesla: **ZDRAVILA, ZDRAVSTVO, UKC, ZDRAVNIKI**

Testirajte se, a ne prek spleta!

Boj proti aidsu Pri nas uradno 550 bolnih – Epidemijo širijo okuženi, ki so brez zaščite

Od odkritja prvih primerov aidsa v Sloveniji prav letos mineva trideset let. Čeprav ljudi ves ta čas bolj ali manj intenzivno ozaveščajo, da se lahko z virusom hiv okuži vsakdo, ki se obnaša tvegano, se ti redko odločijo za testiranje. Resda je zdravljenje čedalje bolj uspešno, vendar je okuženi obsojen na trajno vsakodnevno terapijo. Tudi na to bo v akciji Ali si Dovolj oSveščen? v torek opozarjalo Društvo študentov medicine Slovenije.

JANA ZUPANČIČ GRAŠIČ

»Veliko jih ve, da je aids spolno prenosljiva bolezen, da pomeni velik javnozdravstveni problem v sodobnem svetu, da se o tem veliko govori 1. decembra, ob svetovnem dnevu boja proti aidsu, ko si mnogo ljudi priprave rdečo pentljo ... Na žalost pa večinoma ostane le pri tem. Zato želimo javnost letos z vprašanjem: 'Ali si Dovolj oSveščen?' opomniti na mnogokrat pozabljena dejstva o okužbi z virusom hiv in aidsu ter o tem, kako ju preprečimo,« pojasnjuje v Društvu študentov medicine Slovenije (DŠMS), ki že od leta 1997 bedi nad vzgojno-izobraževalnim in zdravstveno preventivnim projektom Virus. V torek bodo na Kongresnem trgu na voljo za odgovore vsa vprašanja in dileme, povezane s hivom, ob tem ne bo manjkalo niti žive glasbe in nagradnih ozaveščevalnih iger. »Cilj naše akcije namreč je izobražiti čim več ljudi o okužbi z virusom hiv ter varni in zdravi spolnosti, saj se zavedamo, da le izobraženi posamezniki lahko delujejo preventivno,« odgovarjajo.

Čeprav smo že mnogokrat slišali (ne pa vedno tudi prisluhnili), je preventiva boljša kot kurativa, ko gre za eno po smrtnosti vodilnih kužnih bolezni, pa še toliko bolj. »Zagotovo se je bolje ne okužiti, saj cepiva ne bo še najmanj deset let. Torej, redna uporaba kondomov in poznavanje spolnih partnerjev,« je strnil izr. prof. dr. Janez Tomažič, dr. med., predstojnik klinike za infektivne bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana. A glede na to, da se v Sloveniji vsako leto pojavljajo nove okužbe, vsi le niso tako pazljivi, kot bi lahko bili. Sicer ne gre za epidemijo velikih

Zgolj pripeti si rdečo pentljo ni dovolj. FOTO SHUTTERSTOCK

razsežnosti, saj pri nas trenutno živi okoli 550 ljudi s hivom oz. aidsom, jih je pa po predvidevanjih stroke še nekaj sto, ki za okužbo ne vedo. Število na novo okuženih najhitreje narašča zlasti med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi. »Med temi je kar približno štiri odstotke okuženih, to je približno 450, kar pomeni, da del te populacije ne uporablja kondomov. In ti so tisti, ki širijo epidemijo. Na tem področju je preprečevanje okužb dokaj neuspešno, ne le v Sloveniji, ampak povsod v razvitem svetu,« je povedal Tomažič.

Vsem se lahko zgodi

Težava je zlasti v tem, da se ljudje preredko odločijo za testiranje; po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) živi v Evropi 2,2 milijona ljudi s hivom, a jih med 30 in 50 odstotki tega ne ve, pribli-

žno polovica diagnoz o okužbi pa je postavljenih pozno. In to bolj kot za moške, ki spijo z moškimi, velja za heteroseksualne ženske in moške. »Ti pridejo razmeroma pozno, saj so prepričani, da se jim to ne more zgoditi, vmes pa širijo okužbo. Lani jih je tretjina prišla že z aidsom, letos četrtnina.« Zato znova opozarja, da se lahko okuži vsak, ki se obnaša tvegano, in pri tem poudarja vlogo družinskih zdravnikov, ki svoje paciente dobro poznajo in jih lahko spodbudijo k testiranju, zlasti če presodijo, da spadajo med bolj ogrožene posameznike. To so tisti, ki pogosto menjajo spolne partnerje, še bolj prostitutki, zaporniki in osebe, ki si injicirajo droge ... Skratka, če ljudje menijo, da so bili vpleteni v kako tvegano dejanje, naj se gredo testirati! Na voljo imajo številne možnosti za brezplačno testiranje, tudi zunaj zdravstvenih institucij, naj pa nikar

ne uporabljajo spletnih testov, saj niso preverjeni! Imeli smo namreč že primere z lažno negativnimi izvidi,« je opozoril Tomažič.

Prej ko izvemo za okužbo, manj je možnosti, da jo širimo, poleg tega imamo boljše možnosti za preživetje. Strategija zdravljenja se je sicer letos bistveno spremenila: zdravijo takoj in zdravijo vse, »s čimer se zmanjša populacijska obremenitev z virusom. Zdravili lahko namreč skoraj popolnoma zavremo razmnoževanje virusa, zaradi česar je kužnost zelo majhna,« je pojasnil ljubljanski zdravnik. Od tistih, ki pridejo že z razvito boleznijo, z aidsom, jih preživi dobra polovica – »če so seveda skrbni pri terapiji«. In terapija je trajna. Vsak dan redno tri zdravila, »da se ne razvije odpornost«, pojasnjuje Tomažič, pri spolnih odnosih pa je še vedno potrebna – znova poudarjamo – preventiva, torej uporaba kondoma.